

آموزش Wise Install Master

مقدمه:

شرکت Wise Solutions سه محصول مختلف برای ساخت برنامه های Setup ساخته است که عبارتند از: InstallMaker و InstallBuilder و InstallMaster. معروفترین و کاملترین این محصولات Wise InstallMaster است که برای برنامه نویسان حرفه ای تهیه شده است. در این راهنما سعی شده تا روش ساخت Setup با نرم افزار Wise InstallMaster 8.5 بصورت کلی آموزش داده شود.

نکته: از این به بعد به جای Wise InstallMaster به اختصار Wise ذکر خواهد شد.

محیط Wise:

نرم افزار Wise دارای سه محیط کاری است که عبارتند از:

۱- Installation Expert

۲- Script Editor

۳- Wizards

نکته: برای وارد شدن به هر محیط کاری می توانید آن را از منوی view انتخاب کنید.

در قسمت Installation Expert شما قادر خواهید بود که به تمام جزئیات ساخت یک پروژه Setup دسترسی داشته باشید و آنها را از طریق رابطهای گرافیکی تنظیم کنید.

در قسمت Script Editor از یک زبان داخلی که شباهت زیادی به بیسیک دارد استفاده شده است. در حقیقت خود Wise هر چیزی را که شما تغییر دهید به این کدها تبدیل کرده و سپس آن را کمپایل می کند. خود شما هم می توانید در صورتی که به زبان آن آشنایی دارید تنظیمات خود را از طریق اسکریپت نویسی اعمال کنید!!

قسمت Wizards که از اسم آن هم پیداست Wizard هایی را فراهم کرده است که در ادامه با آنها بیشتر آشنا خواهیم شد فقط اسم این ویزاردها و توضیحات مختصری از آنها را فعلا به خاطر داشته باشید که عبارتند از:

۱- **Import Visual Basic Project**: این ویزارد اسکریپت های Wise برای پروژه های Visual Basic 5/6 را بطور خودکار می سازد. شما محل یک فایل پروژه VB را وارد می کنید و این ویزارد اطلاعات لازم را از آن استخراج می کند.

۲- **Run Application and watch for Loaded files**: این ویزارد برنامه اجرا شده در سیستم را باز نگری می کند و اسکریپت های Wise برای آن را می سازد. این ویزارد فایل های DLL و OCX را که توسط برنامه اجرا شده استفاده می شود را تشخیص می دهد.

۳- **SetupCapture**: این ویزارد اسکریپت های مربوط به ساخت یک Setup از نوع Wise از روی یک Setup دیگر را تهیه می کند. SetupCapture با بازنگری سیستم شما قبل و بعد از اجرای عملیات نصب و بدست آوردن تغییرات بوجود آمده در سیستم این کار را انجام می دهد.

معمولا برنامه نویسی ها از محیط کاری Installation Expert به منظور دسترسی آسان با جزئیات استفاده می کنند و در نهایت می توانند با رفتن به محیط Script Editor کد تولید شده را به دلخواه تغییر دهند.

نکته: هر کدام از این مراحل را از نوار ابزاری که در پایین صفحه قرار دارد نیز می توانید انتخاب کنید.

در اینجا سعی خواهیم کرد که تمرکز بیشتری روی محیط Installation Expert داشته باشیم.

محیط Installation Expert

این محیط شامل ۶ مرحله می باشد به نامهای زیر:

۱- Files and Components

۲- System Additions

۳- User System Checks

۴- Wizard Appearance

۵- Advanced Functionality

۶- Finish

هر کدام از این مراحل نیز شامل قسمتهای مختلف می باشد. شما می توانید با استفاده از منوی Steps مراحل را برای پروژه مورد نظرتان سفارشی کنید. مثلا برای پروژه های VB می توانید گزینه Visual Basic را از منوی Steps انتخاب کنید.

نکته: در لیست سمت چپ صفحه می توانید قسمتهای هر مرحله را با جزئیات بیشتری مشاهده کنید.

نکته: با وجود اینکه مطالب مطرح شده در این وبلاگ درباره Visual Basic است ولی سعی شده است در این راهنما بصورت عمومی (در بعضی جاها با گرایش VB) امکانات Wise بررسی شود.

نکته: فقط مراحل و قسمت‌های مهم را مطرح خواهیم کرد و درمورد بقیه به توضیح مختصر اکتفا خواهیم کرد و یا نادیده گرفته می شوند.

مرحله Files and Components

در این مرحله فایل‌های لازم برای نصب را به Wise معرفی خواهیم کرد.
گزینه Files: در این قسمت فایل‌های مورد نیاز برنامه روی کامپیوتر مقصد را انتخاب می کنیم. فایل‌های OCX و DLL و فونت‌های استفاده شده در پروژه و فایل‌های اختصاصی استفاده شده در پروژه و محل نصب آنها در کامپیوتر مقصد را باید مشخص کنیم.

با انتخاب این گزینه قسمت Files نمایان می شود که ۴ قسمت شده است. قسمت بالا سمت چپ درایوها و فولدرهای مسیر مبدا را نشان می دهد. قسمت سمت راست فایل‌های داخل مسیر انتخاب شده در سمت چپ در مبدا را نمایش می دهد. قسمت پایین سمت چپ فولدرهای مقصد را مشخص می کند. دو فولدر از پیش تعیین شده در آن موجود می باشد که یکی Application است و محل نصب برنامه در کامپیوتر مقصد را مشخص می کند و دیگری Windows است که محل نصب ویندوز در کامپیوتر مقصد را مشخص می کند. درون فولدر Windows فولدرهای پیشفرض دیگری موجود می باشند که عبارتند از: Fonts که شاخه فونت‌های نصب شده در کامپیوتر مقصد است، System که فولدر System در ویندوز موجود در کامپیوتر مقصد است، System32 که فولدر System32 در کامپیوتر مقصد است.

هر کدام از این فولدرها را که انتخاب کنید، فایل‌هایی را که اضافه می کنید در آن فولدر در کامپیوتر مقصد قرار خواهد گرفت. برای اضافه کردن فایل‌های مورد نظران ابتدا فولدر مورد نظر در کامپیوتر مقصد را انتخاب کرده و بعد با استفاده از دو قسمت بالا فایل‌های مربوطه را نمایش دهید. سپس فایل‌های مورد نیازتان را انتخاب کنید و با استفاده از کلید Add File آنها را به قسمت پایین اضافه کنید.

در صورتی که بخواهید در کامپیوتر مقصد یک فولدر ایجاد کنید در قسمت سمت چپ پایین با استفاده از کلید New Folder می توانید این کار را انجام دهید.

گزینه Uninstall: در این گزینه می توانید تعیین کنید که پروژه Setup شما از عملیات عزل پشتیبانی کند یا خیر و در صورت پشتیبانی کردن از آن تنظیمات Uninstall از قبیل نوع فونت و یا حذف فایل‌ها و کلیدهای رجیستری ساخته شده و یا اجرای برنامه خاصی را می توانید انجام دهید.

گزینه Fonts: در این قسمت نیز می توانید فونت‌های استفاده شده در برنامه تان را برای نصب در کامپیوتر مقصد تعیین کنید.

گزینه Visual Basic Runtime: اگر شما می خواهید یک برنامه Setup برای پروژه Visual Basic بسازید حتما می دانید که باید فایل‌های زمان اجرای VB را به همراه پروژه نصب کنید. بدین منظور می توانید از این قسمت استفاده کنید. در قسمت Visual Basic Directory محل نصب Visual Basic روی کامپیوتر خودتان را تعیین می کنید. در قسمت Application Type نوع Visual Basic نصب شده روی سیستم را تعیین می کنید.

گزینه Database Runtime: در صورتی که در برنامه از بانک اطلاعاتی استفاده کرده اید باید درایورهای مربوط به بانک اطلاعاتی مورد استفاده را انتخاب کنید. پس از انتخاب هر کدام از درایورها در صورت نیاز به تنظیمات بیشتر کلید Details فعال شده و شما می توانید با انتخاب آن تنظیمات لازم را انجام دهید. در صورت نیاز به تنظیمات Data Source هم می توانید این کار را با زدن کلید Add در سمت راست قسمت DataSource انجام دهید.

گزینه BDE Runtime: این قسمت مربوط به پروژه های بانک اطلاعاتی در دلفی می باشد.

گزینه Windows Runtime: این قسمت برای اضافه کردن فایل‌های زمان اجرای ویندوز می باشد مثل DirectX و یا MFC

گزینه Crystal Reports Runtime: از اسم آن مشخص است که برای اضافه کردن فایل‌های زمان اجرای Crystal Reports می باشد البته نسخه 8 آن. در صورت انتخاب گزینه نصب آن می توانید فایل‌های مربوط به هر کدام از امکانات Crystal

مرحله System Additions

گزینه Icons: در این قسمت می توانید برای هر برنامه در منوی Start آیکونی را تعیین کنید. ضمن اینکه می توانید نام گروه برای قرار دادن برنامه هایتان در آن در منوی Start را نیز تعیین کنید. ابتدا نام گروه را در TextBox با نام Default Group Name وارد می کنید. سپس با استفاده از کلید Add در پایین لیست و انتخاب برنامه مورد نظران برای آن آیکون تعیین می کنید.

گزینه Registry: در صورتی که بخواهید در زمان نصب برنامه تان کلید (های) خاصی در Registry ویندوز ساخته شود باید از این گزینه استفاده کنید. با استفاده از کلید New هم می تونید یک کلید رجیستری جدید بسازید و هم می تونید کلید مورد نظرتون رو از یک فایل اکسپورت شده از رجیستری وارد کنید. دو جعبه بالا رجیستری شما را نشان می دهند و

جعبه های پایین رجیستری کامپیوتر مقصد را و شما با انتخاب کلیدهای رجیستری مورد نظر در قسمت بالا و فشار دادن کلید Add آن را در کامپیوتر مقصد اضافه کنید.

گزینه Ini Files: در این قسمت فایل های Ini لازم برای پروژه را تعیین می کنیم تا در کامپیوتر مقصد در محل مناسبی قرار گیرند. جعبه سمت چپ طبق معمول کامپیوتر مقصد را نمایش می دهد. با استفاده از کلید New Folder می توانید یک فولدر به محل نصب یا فولدر ویندوز در کامپیوتر مقصد اضافه کنید. کلید New File برای ساخت یک فایل Ini جدید در محل تعیین شده در کامپیوتر مقصد و تنظیم کردن محتویات آن بکار می رود. هر فایل Ini که به پروژه Setup اضافه شود در جعبه سمت راست قرار خواهد گرفت و در صورت لزوم می توانید با استفاده از کلید Details محتویات آن را مشاهده و ویرایش کنید.

گزینه File Type: در این قسمت نوع فایل هایی که برنامه شما باز خواهد کرد را معرفی می کنیم تا سیستم عامل کامپیوتر مقصد آن را بشناسد. برای این کار ابتدا کلید Add را فشار دهید و از پنجره باز شده در قسمت کامپیوتر مقصد یکی از برنامه هایی که قرار است نصب شود را انتخاب کرده و در جعبه متن پایین آن پسوند مرتبط شده با این برنامه را تعیین می کنید.

گزینه Services: اگر برنامه شما بصورت Service برای ویندوزهای بر پایه NT می باشد و یا سرویسی برای آن ارائه کرده است، می توانید از این قسمت استفاده کنید.

گزینه Devices: اگر به همراه برنامه شما کنترل کننده ابزاری نصب می شود از این گزینه استفاده کنید.

گزینه های Autoexec.Bat و Config.sys: در صورتی که می خواهید در زمان نصب برنامه تان در هر کدام از این فایلها دخل و تصرفی انجام دهید از این گزینه استفاده کنید.

گزینه Installation Log: با استفاده از این قسمت می توانیم برای عملیات نصب یک فایل Log بسازیم تا تمام عملیات انجام شده در زمان نصب و نیز تغییراتی که در زمان نصب در کامپیوتر مقصد انجام شده است را در این فایل متنی بنویسد. در این قسمت سه انتخاب وجود دارد. انتخاب اول Do not create installation log می باشد که با انتخاب این گزینه فایل Log در کامپیوتر مقصد ساخته نخواهد شد. انتخاب بعدی Create Installation Log in same directory as first installed file که باعث می شود تا فایل Log در همان فولدری که اولین فایل نصب می شود، ساخته شود. با انتخاب Create installation log in custom directory فایل Log در مسیری که ما تعیین خواهیم کرد و نامی که برای فایل Log در جعبه متن پایین می نویسیم، ساخته خواهد شد.

مرحله User System Checks

گزینه Configuration: در این قسمت نیازهای سیستم را تعیین می کنید تا در زمان نصب برنامه این نیازها بررسی شده و در صورت عدم تامین این نیازها پیغام مورد نظر شما را نمایش دهد. این گزینه شامل پنج قسمت است که آنها را بررسی می کنیم. در Windows Version نوع ویندوز مورد نیاز در سیستم مقصد را تعیین می کنیم. برای این کار کلید Details را فشار داده و از پنجره نمایش داده شده نوع ویندوز مورد نیاز برنامه را تعیین می کنیم. در صورتی که برنامه ما برای همه ویندوزها ساخته شده باشد گزینه All Version را (بصورت پیش فرض انتخاب شده است) انتخاب کنید. پس از انتخاب یک گزینه، در قسمت Check Type باید تعیین کنید که لزوماً باید این نوع ویندوز وجود داشته باشد یا اینکه بهتر است وجود داشته باشد. و در جعبه متنهای پایین پنجره عنوان و متن پیغامی که نمایش داده خواهد شد را تعیین می کنید. در قسمت Windows NT Version نوع ویندوز NT کامپیوتر مقصد را تعیین می کنید. بقیه گزینه در همه قسمت های دیگر مانند قسمت اول می باشد. در قسمت Screen Resolution وضوح صفحه مورد نیاز در سیستم مقصد را تعیین می کنیم. در قسمت Screen Colors تعداد رنگهای مورد نیاز در سیستم مقصد را تعیین می کنیم. در قسمت Sound پشتیبانی از صدا را تعیین می کنیم.

گزینه Previous Version:

در این قسمت بررسی می شود که نسخه های قبلی این نرم افزار روی سیستم مقصد نصب است و اگر نصب باشد چه کارهایی انجام گیرد.

مرحله Wizzard Appearance

گزینه Setup Information: در قسمت Setup Title متنی را که می خواهید در زمان نصب برنامه تان در پشت زمینه و در نوار عنوان پنجره نصب نمایش داده شود را بنویسید. قسمت Default Directory محل پیش فرض نصب برنامه می باشد. با تیک زدن گزینه زیر آن با نام Place Default Directory on the Program Files در ویندوزهای بالاتر از ۹۵ محل نصب مورد نظر شما در شاخه Program Files در نظر گرفته می شود.

گزینه Dialogs: در این قسمت پنجره هایی که می خواهید در زمان نصب برنامه نمایش داده شوند را انتخاب می کنید و در صورت نیاز می توانید آنها را با توجه به نیازتان تغییر دهید و یا پنجره دلخواهتان را ساخته و به لیست پنجره های از پیش ساخته شده Wise اضافه کنید. برای تغییر هر پنجره باید ابتدا آن را انتخاب کنید و سپس کلید Edit را کلیک کنید. در این صورت وارد حالت ویرایش پنجره می شوید. (از اونجایی که هدف از این مقاله آموزشی، آموزش ابتدایی Wise

است وارد جزئیات طراحی پنجره ها نخواهیم شد). برای اضافه کردن پنجره جدید نیز کلید Add را فشار دهید و اطلاعات خواسته شده را وارد کنید.

گزینه Screen: در این قسمت می توانید تنظیمات محتویات نمایش داده شده در زمان نصب را انجام دهید. در قسمت Background Gradient و در ComboBox بالای آن وجود و یا عدم وجود Background را تنظیم می کنیم. در صورت انتخاب یکی از حالت های Background Gradient می توانید با استفاده از کلیدهای Top Color و Bottom Color رنگ های بالا و پایین آن را انتخاب کنید. در قسمت Font نیز می توانید مشخصات فونت استفاده شده را تنظیم کنید.

در مورد گزینه های Billboard و Languages و ProgressBar نیز با توجه به طولانی شدن مطلب بحث نمی کنیم.

مرحله Advanced Functionality

گزینه Password: در این قسمت شما می توانید برای برنامه نصب یک اسم رمز بکار ببرید و نیز می توانید از اسم رمز برنامه به عنوان Serial Number استفاده کنید و تولید و ذخیره این شماره سریالها را به عهده Wise بگذارید.

گزینه های Online Registration و WinCE Components نیز به دلیل کاربرد کمتر توضیح داده نمی شوند.

مرحله Finish

گزینه Media: در اینجا دو انتخاب داریم. اولی Single File Installation که با انتخاب آن برنامه نصب بصورت یک فایل تکی ساخته خواهد شد. دومی Media Based Installation است که در صورت انتخاب برنامه نصب با توجه به رسانه انتخاب شده در لیست آن ساخته خواهد شد مثلاً با انتخاب رسانه 3 1/2 High Density Floppy کل برنامه نصب بصورت فایل هایی با حداکثر اندازه ۱/۴۴ ساخته خواهد شد.

گزینه Build Setting: در اینجا گزینه های مختلفی برای تنظیمات نهایی ساخت برنامه نصب موجوده که بهترین اونا عبارتند از Destination Platform که پلتفرم محل نصب برنامه رو تعیین می کنید. Installation Exe Name که نام فایل Exe برنامه نصب را تعیین می کنید. Setup Icon Path name که محل و نام آیکونی را که می خواهید به فایل Exe اختصاص دهید را انتخاب می کنید. توجه داشته باشید که هر کدام از اینها در صورت تنظیم نشدن دارای مقدار پیش فرض هستند.

گزینه Version Resource: که تنظیمات ورژن گذاری برای برنامه نصب را انجام می دهد.

از بقیه گزینه ها نیز صرف نظر می شود.

کمپایل برنامه نصب

پس از طی این ۶ مرحله و تنظیم همه قسمت های مورد نیاز برای ساخت برنامه نصب با استفاده از کلید Compile که در نوار پایین پنجره Wise قرار دارد می توانید پروژه را کمپایل کرده و فایل نهایی را بسازید.